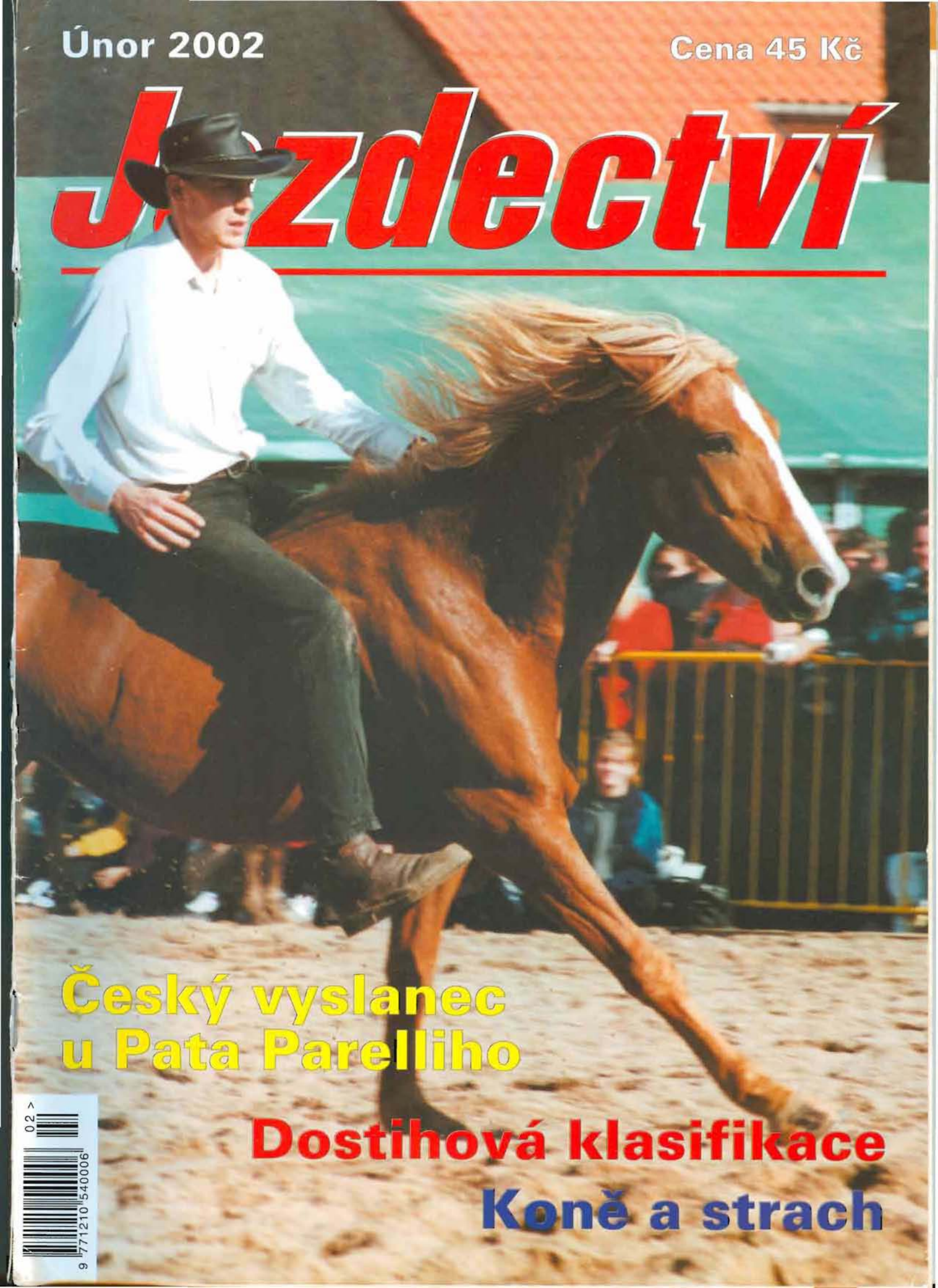

Únor 2002

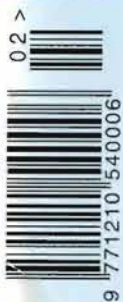
Cena 45 Kč

Jízdeckví

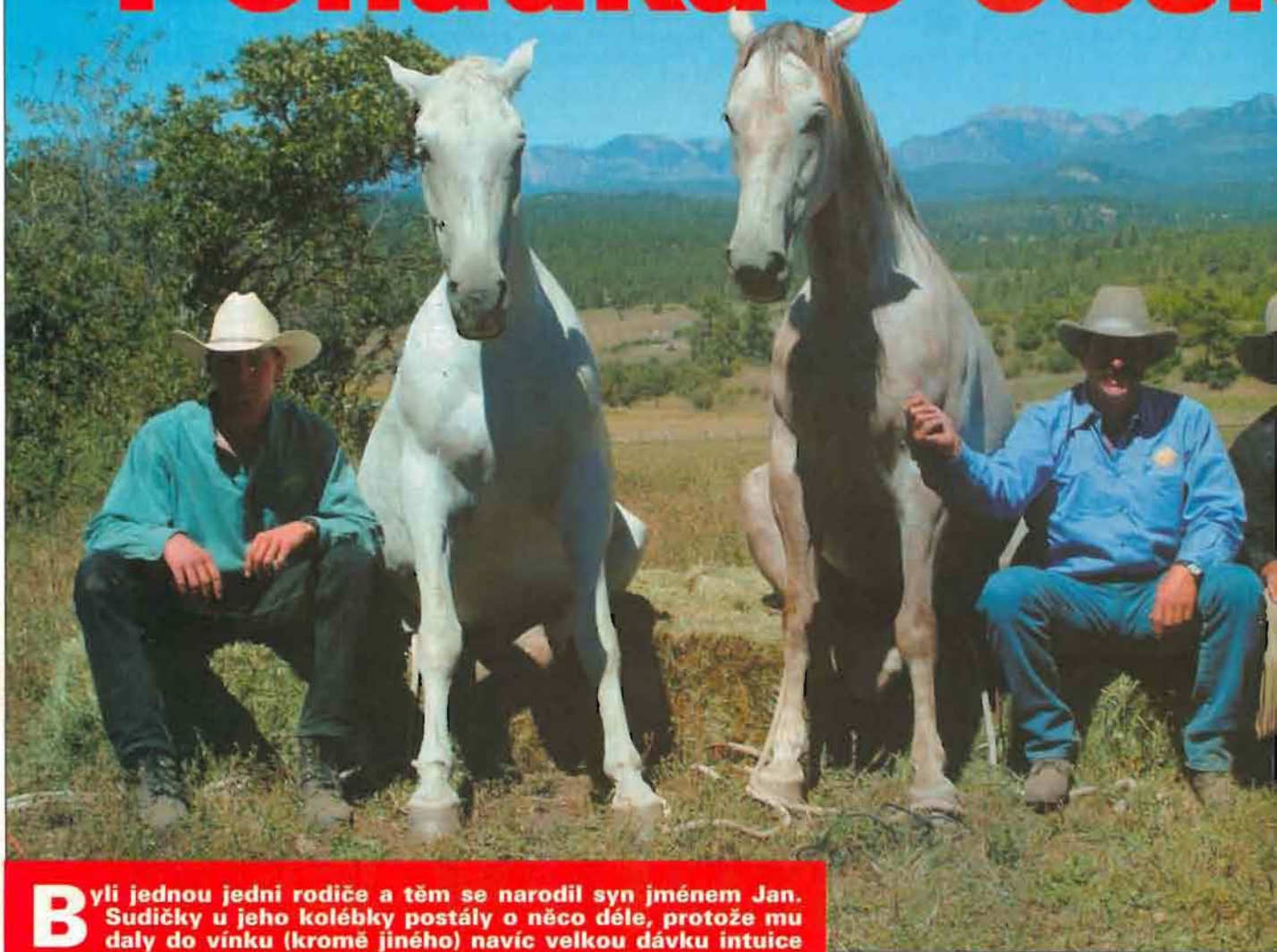
A man wearing a black cowboy hat, a white long-sleeved shirt, and dark trousers is riding a brown horse. The horse is in motion, galloping or cantering, with its mane and tail flowing. The background shows a green fence and a crowd of spectators behind a yellow barrier. The overall scene is outdoors, likely at a horse show or race track.

**Český vyslanec
u Pata Parelliho**

Dostihová klasifikace
Koně a strach

Pohádka o česk

Byli jednou jedni rodiče a těm se narodil syn jménem Jan. Sudičky u jeho kolébky postály o něco déle, protože mu daly do vínku (kromě jiného) navíc velkou dávku intuice a talentu pro budoucí spolupráci s koňmi. Jedna nepozvaná sudička se nechala slyšet, že svého pravého objevení a uznání se Honza dočká teprve za devatero horami a devatero řekami.

Honza Bláha ve společnosti velkých mužů Pata Parelliho a Davida Lichmana.

Tak nějak by mohlo začít pohádkové vyprávění o nadaném mladém muži z jižních Čech Janu Bláhovi, který se v loňském roce dostal k jednomu z Olympianů – v případě natural horsemanshipu tedy přímo k Patu Parellimu.

Mezi našimi příznivci přirozeného partnerství lidí a koní se o Honzových vystoupeních a cestách již chvíli povídalo, ale zřejmě nejvíce pozornosti, nadšení a uznání si sám vydobyl v září 2001 v německém Padebornu. Tam, jak jsme avizovali i v Jezdeckví, uskutečnil Pat Parelli jedno ze svých dvou evropských vystoupení.

Jejich hlavní hvězdou – samozřejmě kromě P. P. samotného – byl Patův „objev roku“ Jan Bláha s Gastonem. Ano, ten milý chlapec s úžasně vycvičeným čtyřnohým rezatým přítelem. Ten, kterého jsme mohli vidět v roce 2000 na výstavě v Brně a rovněž v Lysé nad Labem. Ten, jehož kůň ve volnosti poslušně skáče barely nejen 90 cm široké, ale dokonce postavené na svou kruhovou základnu. Jehož kůň si sedá, lehá a vstává na téměř neviditelné pokyny. Ten, který při své práci s koňmi ve volnosti pracuje stejně dobře jako evropsky proslulý Francouz J. Pignon...

Setkání

S Honzou Bláhou jsme se setkali počátkem prosince ve mlýně Jana Losenického v Mrači u Benešova. Panu Losenickému pomáhal s výcvikem klisny Vífani a přípravou na level 1. Součástí parelliovských her bylo i nakládání koně do přívěsu. Byla nepříjemná zima, která zalézala pod kabáty i do rukávů a kolem přívěsu postávalo několik osob, které čekaly, až se „Vífi“ umoudří a vstoupí do přepravníku.

Byla jsem přítomna již mnoha nakládání koní a myslím si, že většina probíhala celkem bez problémů, a když nějaké nastaly, použilo se trochu tlaku lonží, rukou a kůň nakonec do přívěsu vstoupil. Zažila jsem pouze několik výjimečných případů, kdy se kůň bránil vstoupit již na pouhou rampu a pak následovalo z lidské strany „násilí“ na zvířeti. Toho je zcela dalek horsemanship.

Tolik trpělivosti, odhodlání, hierarchického prosazování a důslednosti jsem ještě nezažila. Klisna, která se bála dotknout předním kopytem dřevěné rampy, po odpoledním přesvědčování a ujišťování se, že se jí v přívěsu nic špatného neděje a nestane, tam v závěru dne zača-

la chodit tak odhodlaně a jistě jako pes do své boudy.

Poníci

Důvody toho, že člověk začne „chodit“ ke koním, jsou různé, největší roli jistě hraje láska a vztah ke koním a také příležitost.

Honzovi rodiče byli v předchozím režimu nestraníky a místo do pionýra Honzu přihlásili do jezdecké klubu. Už od třetí třídy navštěvoval Honza Bláha Jezdecký klub ve Vimperku, kde byli tehdy ustájeni i 4 poníci. Nejvíce jezdil Honza na poníče Sárce a Sípce. Protože, jak většinou všichni dobře víme, neexistovaly žádné jezdecké závody pro pony, účastnili se alespoň dostihů. V jižních Čechách organizovali „poutové“ dostihy pro pony v Netolicích a občas také v Husinci a těch se Honza účastnil. V začátcích mu byla trenérkou známá jezdkyňe Santose ve VP Světлана Kržová.

O klasické jízdařenské ježdění se ve Vimperku staral pan Stejskal. Když náhodou nebyl pan Stejskal v dohledu, zkoušeli si kluci hrát na koních na kovboje. Inspirování televizí, filmem a literaturou, měnili se jejich poníci v nezkrotné mustangy, hoši v ostřílené muže a louky za stájemi v americké prairie... Nikdo z nich

ém Honzovi

znalostech němčiny a tak rodiče přistoupili k radikálnímu řešení. Buď jednička z němčiny a koně, nebo jiná známka a bez koní. Jednička se nezdařila a tak to bylo jasné.

Tou dobou se však začaly měnit i podmínky členství v jezdeckém klubu a tak Honza na dlouhé čtyři roky přerušil pravidelnou docházku ke koním. V žádném případě na ně nezapomněl a ve třetím ročníku na vimperském gymnáziu si k nim opět našel cestičku. Nebylo to však zpět do JK, ale spíše vyhledával soukromníky, kde si za práci mohl zajezdit.

Některé věci člověk dělá v předtuše čehosi, o čem ještě neví, ale podvědomě to cítí. Ke konci školy se Honza rozhodl, že jeho hlavní životní náplní budou koně a to dokázal náležitě prezentovat při přebírání maturitního vysvědčení. Vimperské gymnázium zřejmě ještě nezažilo předávání tohoto dokladu o zkoušce do-

zdařila, zapamatování si svého spolužáka či studenta bylo zaručeno do konce života přítomných... Tato malá, dalo by se říci trochu divadelní epizodka, byla předznamenáním budoucích vystoupení před tisícovkami diváků.

Lesník

Než se však Honza dostal před bránu ranče Pata Parelliho, ještě uteklo hodně vody v řekách.

Po absolvování gymnázia měl jasnou představu jít pracovat někde ke koním či někde, kde by měl na koně čas, ale hlavně ne do kanceláře. Celé prázdniny strávil v přesvědčení, že už do školy nikdy nevkročí. Průběžně se ptal na práci, ale z gymnázia bez další školy či nástavby Honzu nikde nepřijmout nechtěli.

Nakonec mu vykrystalo plán jít dělat strážce národního parku na koni. Zašel tedy za ředitelem parku, ale ten mu sdělil, že momentálně volné místo nemá, a že by bylo dobré, aby si udělal nástavbu na Střední lesnické škole v Písku.

Doma Honza překvapeným rodičům sdělil, že za týden jede na internát a na-

Napojení tří Davidových koní na Honzu.

Honzova spolupráce s Davidovou „trojkou“.

Foto Firefly Fotos

tehdy netušil, že klukovská hra jednomu z nich učaruje natolik, že se bude prohánět po skutečné préríi, bude tam vítaný a obdivovaný a bude učit tamní lidi lepšímu zacházení s koňmi a ježdění.

Maturita

Krátce před rokem 1989 předsedal Honza z malých koní na velké. Jenže právě tehdy se mu ve škole nedařilo přesvědčit paní učitelku o svých dobrých

Jedno z mnoha vystoupení s Honzovým hostitelem a objevitelem pro Ameriku Davidem Lichmanem.

společnosti na koni a tak se nechal třídni učitel i ředitel školy nadchnout Honzovým nápadem.

A skutečně v onen slavný den přijel Honza ke gymnáziu na koni, jeho spolužáci i učitelé stáli venku na nádvoří a on převzal důležitou listinu po seskočení ze sedla vypůjčeného koně (A 1/1). Akce se

stupuje do školy. Po dvou letech nástavbu úspěšně zvládl, udělal druhou maturitu a je vystudovaným lesníkem.

První a hned ten pravý

Po škole došel Honza k závěru, že je nejvyšší čas si pořídit vlastního koně. Jeho kamarád Vladan Soukup už koně měl, a tak nemohl zůstat pozadu.

Honza Bláha dostal tip na jednoho huculoaraba u Hradce Králové, a tak se tam rozjel. Než však spatřil svůj objekt zájmu, Míra Hrevuš mu ukázal ještě jinou stáj, kde byl na prodej menší tříletý rezatý hřebeček. Ten ho nesmírně zaujal svými prostornými chody. Honza však slíbil návštěvu v první stáji, tak ji absolvoval a tam se pevně rozhodl pro neplánovaný nákup prvního hřebečka. Tím nebyl nikdo jiný než dnešní známý a obdivovaný Gaston.

Než se však z Gastona stala dnešní hvězda, zažil si s ním Honza své. První akce, které se spolu zúčastnili, se konala

(Pokračování na str. 40)

(Pokračování ze str. 39)

v létě u Františka Špatného v Bavorově. Protože neměl Honza možnost žádné přepravy autem, nezbylo než jít pěšky - na vypůjčeném anglickém sedle s velkým batohem na zádech.

Po první hodině jízdy se Gaston tvářil neuvěřitelně zničeně a vyčerpaně, takže Honza soucitně sesedl a kráčel vedle mladého hřebce s celou bagáží na svých zádech. Trmáceli se téměř celý den, než se přiblížili k Bavorovu. Tam Gaston ucítil koně a z polomrtvého chudáčka se stal opět bystrý a neuvěřitelně živý hřebec. Honza jen zíral na proměnu. U F. Špatného se zúčastnili westernových her. Gaston se po celou dobu choval jako hřebec, stavěl se na zadní a vyváděl jako na objednávku.

Při cestě zpátky jel Honza s Gastonem v doprovodu dalších koní a původní celodenní výlet zvládli hravě za tři hodiny - Gaston se hnál jako o závod a Honza ho musel po celou dobu brzdít s novými otěžemi netradičně hranatého průřezu. Po několika minutách měl ruce do krve rozedřené, nemluvě o celkovém vyčerpání z víkendového „souboje“ a úmorného vedra.

První velkou věc, kterou si Honza koupil, bylo westernové sedlo. V jízdě na koni i v zacházení s koněm mu radilo mnoho lidí a nabyl zajímavé zkušenosti, že ho lidé za používání jejich rad nejenže nepochválili (což samozřejmě nečekal), ale naopak, když jejich radu použil, hovořili o něm negativně.

Kurzy

Z hlediska odborného růstu byla pro Honzu velmi důležitá účast na kurzu s B. Gieseke, kterého do Písku na tři dny pozval František Špatný. Němec B. Gieseke patří v horsemanshipu mezi nejvýše ohodnocené instruktory v Evropě. Honza si celé jeho písecké vystoupení natočil na video, takže měl hodiny a hodiny výukového materiálu. Nakonec to sestříhal na „pouhé“ 4 hodiny a z toho se stále učil. Snažil se proniknout do systému výcviku a spolupráce s koněm podle zásad horsemanshipu. K tomu řadu věcí konzultoval s Vladanem Soukupem a později s Rudi Binderem, jehož kurzu se také účastnil.

Levely

Pro Honzu Bláhu byla zlomovým okamžikem účast na dalším kurzu v Písku, který vedl Američan David Lichman. Tento Kalifornčan se věnuje výcviku lidí a koní po celých Spojených státech, je velmi úspěšným instruktorem metody horsemanshipu podle Pata Parelliho a také neúnavným organizátorem řady osobitých vystoupení s koňmi.

Když uviděl David Lichman Honzovu práci s Gastonem, nic nebránilo tomu, aby jim udělil level 1, který spočíval především v základní spolupráci s koněm, v napojení a správném kontaktu, a to jak ze země tak i ze sedla. Honzova práce se D. Lichmanovi náramně zalíbila.

To Jana Bláhu inspirovalo k přípravě na level 2. Protože v ČR není žádný instruktor horsemanshipu, u kterého by bylo možné zkoušku splnit, je třeba všechny úkoly levelu natočit na video a poslat například do Německa B. Gieseke. Některé věci konzultoval J. Bláha e-mailem s Davidem Lichmanem a nakonec na jaře roku 2000 složil level 2.

V srpnu téhož roku se Honza s Gastonem zúčastnili přípravy na level 3 u B. Gieseke. Když mu později Honza poslal video s plněním úkolů levelu 3, do-

Honzův zázračný výkon - jízda na dvou neosedlaných a nenaučených koních.

zvěděl se, že ještě některé otázky nebyly zcela přesně zodpovězeny či vykonány.

V říjnu 2000 přijel na Vondrov do jižních Čech David Lichman a vedl tam kurz pro pokročilé studenty horsemanshipu. Během kurzu se Honzovi dostalo velké cti - David Lichman ho pozval na farmu k sobě do Kalifornie.

U Davida Lichmana

Přijet do USA se Honzovi Bláhovi podařilo v březnu 2001. Tou dobou vládlo v Kalifornii mírně vlahé počasí a na českého horsemana čekal nedaleko Sacra-

menta Davidův ranč s koňmi. Od začátku se pustili do učení a trénování na Davidových koních. Sotva se Honza trochu rozkoukal, sdělil mu David, že musí učit a odletět trénovat na nejrůznější místa v USA. Honzovi předal starost o výcvik i o farmu. Když se David vrátil, pomohl Honzovi s přípravou na třetí zkoušku. Level 3 Honza složil začátkem května 2001.

Další z „kousků“ Honzy Bláhy a jeho svěřenců.

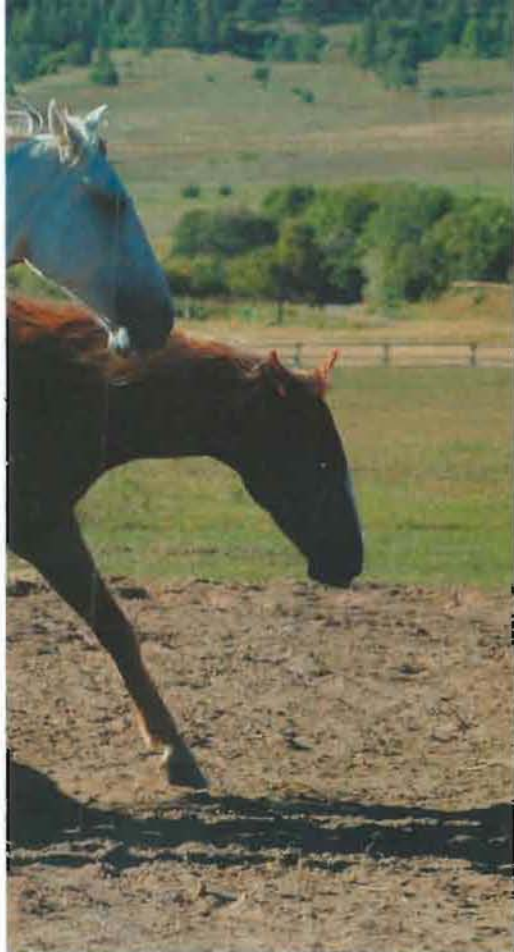

Foto Firefly Fotos

Současný skok tří koní ve volnosti přes barely.

Po zkoušce David prohlásil, že by se měl Honza zúčastnit kurzu u Pata Parelliho. A tak byl Honza díky svému talentu a vstřícnosti hostitele přihlášen na kurz přímo u zakladatele a protagonisty světového horsemanshipu Pata Parelliho.

U Pata Parelliho

Na Patův ranč v Coloradu přijel Honza o něco dříve a po třinedělním kurzu se ještě zdržel. Náročný kurz výcviku mladých a obtížně trénovatelných koní nebyl pro žádného z účastníků jednoduchý. Pro praktické ukázky bylo vybráno velké množství koní, kteří měli pouze čísla a nikdo nevěděl, na jakém jsou stupni výcviku (a že jednotlivé stupně byly velmi rozdílné!).

Krátce po kurzu organizoval P. Parelli reklamní akci v Sacramentu nedaleko Davidova ranče a tak ho požádal o spolupráci. Té se samozřejmě zúčastnil i Honza s Davidovými koňmi. Pat Parelli si nemohl Honzy nevsimnout - zkušené oko spočinulo na štíhlém blondátém mladíkovi, kterého koně obdivuhodně poslouchají a respektují.

Honzovi se na Patových vystoupeních líbilo, že vždy ukazoval stav věci, jaké právě byly - to je student 3. levelu a půjčený kůň po 2. levelu, to je instruktor a kůň po 1 levelu...

Nabídky

Po akci v Sacramentu dostal Honza Bláha tři nabídky - ta první byla od Davida Lichmana na pokračování ve vzájemné spolupráci. Ta druhá a nejužasnější, ze které by normální člověk nemohl několik dní ani spát, byla přímo od Pata Parelliho: „Honzo, kdykoliv budeš chtít, jseš u mne vítaný.“

A třetí byla od nás z Brna a zvala Honzu na vystoupení při Brno Trophy. Tímto se Honza ještě jednou omlouvá, že do

Brna nepřijel, ale vzdálenost a síla amerických nabídek byly rozhodující faktory.

Z osobní Patovy nabídky by se člověku zatočila hlava a šel by jako ve snu tam, kam směřují tisíce příznivců horsemanshipu. Honza Bláha, kromě toho, že je talentovaný, je ještě férový a skromný. V USA byl na pozvání Davida Lichmana a s ním měl domluvenou ještě další spolupráci. Proto se zatím u Pata omluvil a vrátil se k rozdělané práci. I když to Honza neřekl, určitě si tohoto přístupu oba velcí muži všimli a nesmírně to kvitovali - je tak jiný a nezkažený touhou po okamžitém úspěchu a byznysu... Protože Parelliho systém výuky a pomůcek, zkoušek, levelů a doškolování je o penězích.

S Davidem tedy Honza pokračoval v dalším výcviku, vystoupeních a cestování po jeho kurzech. Přitom mu David přenechal i část výuky svých žáků - tak se člověk učí nejlépe. Honza s ním navštívil i řadu rančů, farem a trenérů, viděl kus krásné a svobodné země.

Jízda na 2 koních

Ke konci srpna se společně s Davidem vydali opět na Parelliho ranč, tentokrát na trénink pro level číslo 4. To už se jednalo vlastně o úkoly spojené se sportovním využitím koní, především na cutting, reinig a drezúru všeobecně.

Na závěr proběhla čtyřdenní akce s názvem SAVVY CONFERENCE a Pat Parelli sem pozval své nejlepší studenty a in-

Obtížný úkol pro Honzu - po celé vystoupení museli koně zachovávat stejné pořadí, aby správně reprezentovali Parelli Natural Horsemanship (PNH).

struktory. Probíhala diskuse a ukázky, které se týkaly nejen výcviku koní, ale i sportu až po rehabilitaci a chiropraxii.

V rámci setkání se uskutečnilo mnoho vystoupení a na řadě z nich se podílel Honza Bláha s Davidovými koňmi. Naučili koně sedat, lehat, skákat jednotlivě i společně ve volnosti barely a jiné překážky, či chodit v určitém pořadí. Úkol byl o to těžší, že koně měli na zádi nastříkána písmena PNH a sled písmen bylo třeba stále zachovávat.

Jako zlatý hřeb představení se nechal Honza vyprovokovat k neuvěřitelně obtížné jízdě na dvou neosedlaných a ne-naučených koních najednou. K tomu ještě takto přeskočili barelové překážky... Takový výkon, který je anatomicky i jezdecky nesmírně obtížný, tam ještě nikdo neviděl. Diváci byli unesení a vzhlíželi na Honzu jako na zázrak.

Domů

Vízové povolení a tudíž Honzův vyměřený čas pro pobyt v USA se pomalu chýlil ke konci. Pat Parelli udělal Honzovi jedinečnou nabídku - dal mu stipendium na celý rok. To byla obrovská příležitost a vyznamenání, přirovnatelné v jezdeckém sportu třeba ke stáží u Ludgera Be-

erbauma či Isabell Werthové. Jediným problémem, který přitom Honzu trápil, bylo - co s Gastonem. Jak se vše vyřeší, zůstávalo otevřené a Pat Parelli Honzovi řekl: „V září a v říjnu mám v Evropě vystoupení, přijď do Německa a vem sebou Gastona.“

To byla velká výzva před Honzovým odletem domů. Aby však nebylo všechno tak jednoduché, zažil v Americe nejhorší okamžik její novodobé historie. Cesta domů se zdržela a nikdo nevěděl, co bude za několik vteřin, natož dnů. Honza do sebe vstřebával obavy Američanů a chápal jejich i celosvětové zděšení. Čím je člověk dál od domova, tím přesněji ví, kde svůj domov má a má ho radši. V případě Honzy Bláhy nás to může těšit dvojnásob, protože je velkým vlastencem. Věděl to i David Lichman, a tak ho na Den nezávislosti USA překvapil vlastnoručně vyrobenou českou vlajkou, která se tak objevila ve slavnostním průvodu v Sacramentu.

Domů odletěl Honza 17. září a do Evropy mířil vlastně prvním letadlem, které bylo po 11. 9. vypraveno.

Německo

Tak jak se v Americe s Patem dohodl, přijel koncem září do německého Padebornu s Gastonem. Měl jen několik málo dní, aby se po více než 1/2roční pauze se svým koněm zase trošku sešel. A přitom šlo o tolik - když se nebudou líbit, bude muset Gastona prodat nebo se ho na hodně dlouhou dobu vzdát.

To ještě netušil, že ihned po příjezdu do Padebornu mu Pat zakáže jakýkoliv trénink s Gastonem, aby v hale při nacvičování neprozradili své vystoupení. Honza byl nešťastný - jak má ukázat něco, co si nemůže ani připravit. Ale protože šlo téměř o život - minimálně o spolužití s jeho nejmilejším čtyřnohým přítelem - dal Honza do vystoupení všechno.

Původně si myslel, že bude vystupovat s ostatními Patovými studenty, ale světový horsemanship mu vyhrazuje sólo výstup a nikoliv na pomalou hudbu, jak se předem domluvili, ale na pěkně rychlou. Vystoupení netrvá jednu písničku, ale tři! Honza čerpá z dřívějších vystoupení, nově nabytých zkušeností a vymyslí a kombinuje. Umí to skvěle, nikdo netuší, že je to věc dávného nácíku a zároveň právě dílo okamžiku. Gaston nezapomněl ani skok přes jediný postavený barel ve volnosti, ani si lehnout, sednout, či se s Honzou pořádně prohnat. Chvilí Honza na Gastonovi sedí, stále bez sedla i bez uzdečky, chvilí ho Gaston poslušně následuje. Honza s Gastonem jsou dokonalí. A diváci i Pat Parelli to vidí. Jsou nadšení a unesení. O úspěchu se později píše v mnoha zahraničních jezdeckých a westernových časopisech.

Česká dvojice sklídila jak v Padebornu, tak o pár dní později ve Vídni velký úspěch a Pat Parelli slavnostně vyhlásil, že roční stipendium pro Honzu Bláhu se rozšiřuje i o letenku pro jeho věrného, šikovného a nesmírně chytrého Gastona. No, není to jako z pohádky?!

Díky talentu a umění Jana Bláhy, díky jeho postojům a nadání předvést naučené či tušené, má naše republika a čeští příznivci koní významného velvyslance v zahraničí. Držme mu palce, aby se mu jeho americká mise zdařila, protože její význam by mohl být srovnatelný s účastí naší skokové reprezentace v USA v období první republiky.

Honzo a Gastone, dobrý let a dobrý rok v Novém světě.

Lenka Gotthardová